

41994D0017

L 239/168

ÚRADNÝ VESTNÍK EURÓPSKÝCH SPOLOČENSTIEV

22.9.2000

ROZHODNUTIE VÝKONNÉHO VÝBORU
z 22. decembra 1994
o zavedení a uplatňovaní schengenských opatrení na letiskách a prístávacích plochách
(SCH/Com-ex (94)17 rev. 4)

Výkonný výbor,

so zreteľom na článok 132 Dohovoru, ktorým sa vykonáva Schengenská dohoda,

so zreteľom na články 4 a 6 Schengenského dohovoru, berie na vedomie a schvaľuje dokument o zavedení a uplatňovaní schengenských opatrení na letiskách a prístávacích plochách (SCH/I-Front (94) 39 rev. 9) a

ROZHODOL TAKTO:

Opatrenia ustanovené v prílohe sa vykonávajú s ohľadom na zavedenie a uplatňovanie schengenských opatrení na letiskách a prístávacích plochách.

V Bonne 22. decembra 1994

Predseda

Bernd SCHMIDBAUER

Rozhodnutie o zavedení a uplatňovaní schengenských opatrení na letiskách a pristávacích plochách (sekundárnych letiskách)

Pri zavádzaní schengenských opatrení na letiská a pristávacie plochy by mal vziať do úvahy význam letísk pre nelegálne pristahovateľstvo a funkcia letísk ako vnútorných a vonkajších hraníc. Zmluvné strany považujú za potrebné zaviesť tieto nové opatrenia:

1. Berúc do úvahy potrebu zabrániť vzájomnému zmiešavaniu prívlevu cestujúcich z domácich a medzinárodných letov – na vstupoch, pred kontrolami hraničnej polície a pri východoch, po takýchto kontrolách – a keďže pred uvedením do platnosti Schengenského dohovoru by mala byť zavedená infraštruktúra, ktorá je potrebná na fyzické oddelenie takýchto prívlevov cestujúcich na všetkých letiskách (s výnimkou letiska Schiphol v Amsterdame, ktorému bola udelená výnimka do konca roka 1995 za podmienky, že počas tohto obdobia prijme procesné opatrenia na zabezpečenie zreteľného oddelenia prívlevov cestujúcich), Schengenský dohovor nadobudne tiež platnosť pre leteckú prepravu k dátumu stanovenému výkonným výborom ⁽¹⁾.

Počas prípravnej etapy – medzi 22. decembrom 1994 a 26. marcom 1995 sa budú zmluvné strany navzájom informovať o prijatých opatreniach.

2. V prípade kontrol na medzinárodných letoch budú kvôli zníženiu omeškania osôb, na ktoré sa vzťahuje právo spoločenstva a ktoré vo všeobecnosti podliehajú iba kontrole totožnosti, zabezpečené oddelené kontrolné stanovištia nesúce jednotné minimálne označenia vo všetkých schengenských štátoch, znak Európskej únie s písmenami „EU“ v kruhu z hviezd. Kontrolné stanovištia určené pre štátnych príslušníkov tretích krajín budú označené „Non-EU Nationals“ – „štátni

príslušníci mimo EÚ.“ Kontrolné stanovištia v krajinách s románskymi jazykmi budú používať skratky „UE“ a „non-UE“.

3. Na pristávacích plochách, letiskách, ktoré nemajú štatút medzinárodného letiska podľa príslušného vnútroštátneho práva, avšak sú oprávnené vybavovať medzinárodné lety, budú podmienky upravujúce kontroly zosúladené s podmienkami, ktoré platia na letiskách, s týmito výnimkami:
 - kvôli vyhnutiu sa nebezpečenstvu, musia byť kontroly vykonávané u cestujúcich z letov, u ktorých nie je isté, či títo výlučne prichádzajú z územia zmluvných strán bez pristátia na území tretej krajiny, alebo majú do nich namierené,
 - tam, kde to objem prepravy umožňuje, príslušníci hraničnej kontroly nemusia byť vždy prítomní na pristávacej ploche za predpokladu, že je daná záruka, že dostatočný počet príslušníkov môže byť v prípade potreby rozmiestnený v primeranom čase. Požaduje sa, aby správca pristávacej plochy poskytol orgánom hraničnej kontroly primerané oznámenie o príletoch a odletoch medzinárodných letov. Nasadenie špeciálnych príslušníkov polície je možné za predpokladu, že je to prípustné podľa vnútroštátneho práva,
 - vo všeobecnosti nebude potrebné urobiť také opatrenia na pristávacích plochách, aby sa zabezpečilo fyzické oddelenie prívlevu cestujúcich z domácich a medzinárodných letov.

Ustanovenia o pristávacích plochách sa doplnia do spoločnej príručky.

⁽¹⁾ Toto ustanovenie je založené na predpoklade, že rozhodnutie, prostredníctvom ktorého nadobudne Schengenský dohovor platnosť, bude prijaté 22. septembra 1994 a že tak bude medzi týmto rozhodnutím a dátumom nadobudnutia platnosti trojmesačné obdobie.

ZAVEDENIE A UPLATŇOVANIE SCHENGENSKÝCH OPATRENÍ NA LETISKÁCH A PRISTÁVACÍCH PLOCHÁCH (SEKUNDÁRNYCH LETISKÁCH)

Letiská zohrávajú v schengenskom systéme kľúčovú úlohu: po prvé, majú značný význam ako miesta vstupu stále narastajúceho počtu cestujúcich a následne aj nelegálnych prisťahovalcov; po druhé, slúžia ako vnútorné aj ako vonkajšie hranice, a preto predstavujú špecifické odvetvie, ktoré je vystavené mnohým špecifickým problémom.

Konkrétne je potrebné brať do úvahy tieto aspekty:

- nadobudnutie platnosti Schengenského dohovoru;
- usmerňovanie prílevov cestujúcich na letiskách;
- prispôsobenie úrovne kontrol civilnej leteckej prepravy k schengenským ustanoveniam;
- špecifické znaky prístávacích plôch.

1. Nadobudnutie platnosti Schengenského dohovoru

Schengenské opatrenia zavádzajú významný nový znak: domáci cestujúci, bez ohľadu na svoju štátnu príslušnosť, už nebudú podliehať žiadnym kontrolám, zatiaľ čo pasažieri medzinárodných letov podstúpia kontrolu na vstupe a pri odchode, ktorej dôkladnosť sa bude líšiť v závislosti na ich štátnej príslušnosti. Aby sa splnili oba ciele súčasne, musia byť tieto dve kategórie cestujúcich oddelené. Musia sa prijať kroky na zabránenie kontrolám domácich cestujúcich na jednej strane, a zabránenie vstupu cestujúcich z medzinárodných letov na územie schengenských štátov bez podstúpenia kontroly na strane druhej.

Úplné oddelenie je možné dosiahnuť iba fyzickými opatreniami, hlavne zavedením potrebnej infraštruktúry. Prostriedky na oddelenie zahŕňajú najmä vybudovanie deliacich priečok v existujúcich kontrolných zónach, použitie rôznych poschodí v existujúcich budovách, alebo vybavovanie prepravy na rôznych termináloch.

Vzhľadom na to, že pred nadobudnutím platnosti Schengenského dohovoru by mala byť zavedená infraštruktúra, ktorá je potrebná na fyzické oddelenie takýchto prílevov cestujúcich na všetkých letiskách, s výnimkou letiska Schiphol v Amsterdame, ktorému bola udelená výnimka do konca

roka 1995 za podmienky, že počas tohto obdobia prijme procesné opatrenia na zabezpečenie zreteľného oddelenia prílevov cestujúcich, Schengenský dohovor nadobudne platnosť aj pre leteckú prepravu k dátumu stanovenému výkonným výborom ⁽¹⁾.

Počas prípravnej etapy, medzi 22. decembrom 1994 a 26. marcom 1995, sa budú zmluvné strany navzájom informovať o prijatých opatreniach.

2. Usmerňovanie prílevov cestujúcich na letiskách

Skúšky preukázali, že uplatňovanie schengenských ustanovení o kontrolách, najmä o kontrolách štátnych príslušníkov tretích krajín, značne predlžuje trvanie kontrol a spôsobuje značné omeškania. Aby sa zabezpečilo, že čas strávený na kontrolných stanovištiach zostane prijateľný aspoň pre osoby, na ktoré sa vzťahuje právo spoločenstva, musí sa klást väčší dôraz na urýchlenie kontrol pre týchto cestujúcich.

V tomto kontexte by jedným z riešení bolo zabezpečiť kontrolné stanovišťa výhradne pre osoby, na ktoré sa vzťahuje právo spoločenstva tak, aby títo cestujúci, ktorí vo všeobecnosti podliehajú iba minimálnym kontrolám, nemeškali v dôsledku nevyhnutnosti ísť k tej istej priehradke, ako štátni príslušníci tretích krajín, ktorí musia podstúpiť dôkladné a zdĺhavé kontroly. Avšak skúsenosť ukázala, že sa cestujúci stavajú do radu pri správnych kontrolných stanovištiach iba vtedy, ak sú označenia zrozumiteľné všetkým. Väčšia jednotnosť by pravdepodobne viedla k lepšiemu dodržiavaniu označení. Cieľom by malo byť dosiahnutie zosúladenej praxe vo všetkých schengenských štátoch.

Pre osoby, na ktoré sa vzťahuje právo spoločenstva budú zabezpečené oddelené kontrolné stanovišťa nesúce jednotné minimálne označenia vo všetkých schengenských štátoch, znak Európskej únie s písmenami „EU“ v kruhu z hviezd. Kontrolné body určené pre štátnych príslušníkov tretích krajín budú označené „Non-EU Nationals“ – „štátni príslušníci mimo EÚ“. Kontrolné stanovišťa v krajinách s románskymi jazykmi budú používať skratky „UE“ a „non-UE“.

3. Prispôsobenie úrovne kontrol civilnej leteckej prepravy schengenským ustanoveniam

Zásady upravujúce kontroly na letiskách, ktoré sú vonkajšími hranicami, sú také isté, ako zásady upravujúce kontroly cestujúcich inde, napríklad na cestných kontrolných stanovištiach. Avšakna rozdiel od posledne menovaných je

⁽¹⁾ Toto ustanovenie je založené na predpoklade, že rozhodnutie, prostredníctvom ktorého nadobudne Schengenský dohovor platnosť, bude prijaté 22. septembra 1994 a že tak bude medzi týmto rozhodnutím a dátumom nadobudnutia platnosti trojmesačné obdobie.

čas pri leteckej preprave kľúčovým faktorom, najmä kvôli leteckým spojeniam.

Preto je potrebné zosúladiť bezpečnostné požiadavky s časovými obmedzeniami. V prípade pochybností by sa však mali vždy uprednostniť bezpečnostné požiadavky.

Trvanie celej kontrolnej procedúry závisí od pracovného vyťaženia príslušníkov hraničnej kontroly, ale tiež aj od mnohých iných faktorov, ako je počet cestujúcich, ich zloženie, štruktúra budov, atď. Okolnosti sa líšia od jedného letiska k druhému. Podľa štúdií vykonaných IATA, ak priemerné trvanie kontroly cestujúceho presiahne 40 sekúnd, fungovanie letiska je značne narušené. Tieto výsledky sa potvrdili skúškami, ktoré sa uskutočnili na základe Schengenských ustanovení o kontrolách. Vzhľadom na to, že priestorové a prijímacie kapacity sú obmedzené, táto situácia sa nedá zmeniť zo dňa na deň, dokonca ani ak sa zvýšia stavy pracovníkov.

Preto sa musia okrem rozmiestnenia dodatočných pracovníkov vykonať na letiskách aj iné úpravy tak, aby sa umožnil súlad s úrovňou schengenských kontrol a aby sa zabezpečilo, že čas strávený na kontrolách nie je v rozpore s časovými obmedzeniami ostatných systémov, ktoré musia byť brané do úvahy, ako napr. medzinárodná letecká preprava.

Malo by sa rozlišovať medzi organizačnými opatreniami, ktoré je možné uskutočniť v krátkej dobe a opatreniami založenými na zložitej technológii, ktoré si už z samotnej povahy vyžadujú dlhší čas na vykonanie.

Zmluvné strany navrhujú preskúmať vhodnosť týchto opatrení:

3.1. Organizačné opatrenia

Opatrenia, ktoré patria do tejto kategórie by mali umožniť racionalizáciu a urýchlenie kontrolných postupov bez spôsobenia akýchkoľvek bezpečnostných nedostatkov.

- zavedenie druhej série kontrol, čo umožní personálu na prvom kontrolnom stanovišti odstúpiť zložitejšie prípady personálu druhého kontrolného stanovišťa; tento postup by mal umožniť zachovanie rýchleho tempa počas kontrol prílevu cestujúcich;

- podľa rozhodnutia ministrov a štátnych tajomníkov zo 6. novembra 1992, vonkajšie hraničné kontroly sú efektívne v zmysle schengenských požiadaviek, ak úroveň ich intenzity zodpovedá rizikám a hrozbám, ktoré predstavujú jednotlivé tretie krajiny. Zmluvné strany schengenu sa budú navzájom informovať o vykonávanej praxi.

Na tento účel majú zmluvné strany v úmysle požiadať svoje bezpečnostné sily, aby určili, aké riziká a hrozby predstavujú tretie krajiny,

- automatizované hraničné kontroly sú ďalším spôsobom zrýchlenia kontrol cestujúcich, pričom sa súčasne šetrí pracovnými silami. Táto automatizovaná metóda zahŕňa elektronické snímanie cestovného dokladu alebo karty, ktorá obsahuje špeciálny mikročip. Rýchlejšie kontroly vyplývajú hlavne z inštalácie väčšieho počtu automatických snímacích zariadení, ktoré nezaberajú veľa priestoru a ktoré sú výrazne lacnejšie ako kontrolné stanovište vybavené úradníkom.

Tento postup poskytuje prostriedky realizácie okamžitých komplexných kontrol na určenie splnenia všetkých podmienok vstupu prostredníctvom prístupu k automatizovanému vyhľadávaniu údajov, kontrol realizovaných pred udelením poverenia na použitie automatizovaného systému a opakovaných kontrol. Okrem toho môžu orgány hraničnej kontroly kedykoľvek vykonať dodatočné kontroly, ktoré považujú za potrebné.

3.2. Dokonalejšie informačné systémy o pasažieroch

Na prispôbenie úrovne kontroly leteckej prepravy k schengenským požiadavkám sa musia preskúmať nové spôsoby. Keďže priestor na predĺženie trvania kontroly po pristátí lietadla nemožno svojvoľne rozšíriť, je nutné túto situáciu napraviť vykonaním predbežných kontrol cestujúcich pred pristátím lietadla. Tento postup sa už v určitej miere používa pri medzinárodnej vzdušnej doprave a je organizovaný takým spôsobom, že údaje o cestujúcich sú elektronicky prenášané na príletové letisko už po vzlietnutí lietadla. Orgány hraničnej kontroly na letisku miesta určenia môžu potom začať porovnávať tieto podrobnosti s ich údajmi a vyhľadávať v súboroch, a vo všeobecnosti majú na to dostatok času.

3.3. Predletové prehliadky

Predletové prehliadky sú ďalším prostriedkom vykonávania moderných kontrol cestujúcich. V rámci tohto systému príslušníci hraničnej kontroly krajiny miesta určenia môžu na základe medzinárodných dohôd vykonávať kontroly

na odletových letiskách, aby zistili, či cestujúci spĺňajú určité podmienky na vstup na územie schengenského štátu miesta určenia a či môžu nastúpiť na palubu daného letu. Predletové prehliadky predstavujú dodatočnú vstupnú kontrolu, ale nenahrádzajú vstupné kontroly vykonávané na letisku priletu.

4. Špecifické znaky pristávacích plôch

Na pristávacích plochách, letiskách, ktoré nemajú štatút medzinárodného letiska podľa príslušného vnútroštátneho práva, avšak sú oprávnené vybavovať medzinárodné lety, cestujúci z medzinárodných letov podliehajú osobným kontrolám (oddiel II, bod 3.3.3. spoločnej príručky) (*)

Kvôli vyhnutiu sa nebezpečenstvu musia byť kontroly vykonávané u cestujúcich letov, u ktorých nie je istota, či títo výlučne prichádzajú z území zmluvných strán bez pristátia na území tretej krajiny, alebo majú do nich namierené.

Tam, kde to objem prepravy umožňuje, príslušníci hraničnej kontroly nemusia byť vždy prítomní na pristávacej ploche za predpokladu, že je daná záruka, že dostatočný počet príslušníkov môže byť v prípade potreby rozmiestnený v primeranom čase. Požaduje sa, aby správca pristávacej plochy poskytol orgánom hraničnej kontroly dostatočné oznamy o priletoch a odletoch medzinárodných letov. Nasadenie špeciálnych príslušníkov polície je možné za predpokladu, že to pripúšťa vnútroštátne právo.

Keďže preprava na pristávacích plochách je zvyčajne sporadická, vo všeobecnosti nebude nevyhnutné zaviesť takú infraštruktúru, aby sa zabezpečilo fyzické oddelenie prílevov cestujúcich z domácich a medzinárodných letov.

Ustanovenia o pristávacích plochách sa doplnia do spoločnej príručky.

(*) Dôverný dokument: pozri SCH/Com-ex(98) 17.